

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Ludmily Sandnerové a soudkyň Petry Kamínkové a Ivety Postulkové ve věci

žalobce:

J. O.
bytem X

zastoupený Mgr. Mariem Kotorou, advokátem
sídlem Malická 1576/11, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému:

Magistrát hl. m. Prahy
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném pod sp. zn. S-MHMP
524408/2024

t a k t o :

- I. Žalovaný je povinen rozhodnout ve věci žádosti žalobce ze dne 14. 3. 2024 o poskytnutí informace – zaslání meritorního rozhodnutí vydaného v řízení S-MHMP 1721379/2020, popřípadě zaslání všech rozhodnutí, která byla v tomto řízení vydána – do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 12 200 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Maria Kotory.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Shodu s prvopisem potvrzuje Y.

Odůvodnění:

Vymezení věci a skutkové okolnosti

1. Žalobce požádal dne 14. 3. 2024 o zaslání meritorního rozhodnutí vydaného v řízení S-MHMP 1721379/2020, popřípadě o zaslání všech rozhodnutí, která byla v tomto řízení vydána. V žádosti uvedl, že žádost činí dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“).
2. Žalovaný odpovědí ze dne 3. 4. 2024 žalobci sdělil, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu žádost nelze vyřídit v režimu informačního zákona, a že je třeba žádost posoudit jako žádost o nahlédnutí do spisu podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Dodal, že žalobce není účastníkem řízení, a že pokud prokáže právní zájem na nahlížení do spisu, může si nahlížení domluvit na uvedeném telefonním čísle.
3. Dne 5. 4. 2024 žalobce zaslal žalovanému stížnost, ve které uvedl, že žalovaný mu zaslal jakési sdělení ze dne 3. 4. 2024, ale požadovanou informaci mu dosud neposkytnul, ani o ní nevydal jiné rozhodnutí.
4. Žalovaný dne 12. 4. 2024 žalobci sdělil, že jeho stížnost považuje za nepřipustnou. Žalovaný podání žalobce neeviduje jako žádost o poskytnutí informace podle informačního zákona, neboť žalobce požaduje informace, které tvoří podstatnou část správního spisu S-MHMP 1721379/2020. Žalovaný odkázal na nálezn Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, ze kterého vyplývá, že není rozhodné, že (fyzické) nahlížení do spisu je náročnější nebo zda se subjekt domnívá, že by kritéria podle § 38 správního řádu nesplnil.

Argumentace účastníků

5. Žalobce spatřuje nečinnost žalovaného v tom, že žalovaný dosud nerozhodl o jeho žádosti ze dne 14. 3. 2024 (neposkytl informaci ani žádost neodmítnul).
6. Dle § 16a odst. 8 informačního zákona „[n]adřízený orgán o stížnosti rozhodne do 15 dnů ode dne, kdy mu byla předložena.“ K rozhodnutí o stížnosti v této lhůtě ani později dle žalobce nedošlo.
7. Žalobce považuje argumentaci žalovaného za nepřipadnou. Akceptuje, že dle judikatury nelze žádost o zaslání kompletního spisu posuzovat jako žádost o informace. Uvádí však, že se nedomáhal poskytnutí celého správního spisu ani jeho podstatné části, nýbrž pouze rozhodnutí. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 118/2018-53, a cituje, že „NSS zdůrazňuje, že žádostí podle informačního zákona naopak bude, požaduje-li žadatel jen kopie určitých dokumentů ze spisu (nejčastěji půjde o finální rozhodnutí, může jít ale i o několik málo jiných dokumentů tvořících spis – srov. k tomu např. rozsudek ze dne 1. 4. 2014, čj. 7 As 64/2013-49)“.
8. Žalobce dodává, že měl minimálně právo na řádné rozhodnutí o žádosti. Byl-li žalovaný přesvědčen, že požadovaná informace nespádá pod režim informačního zákona, měl vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti, proti kterému mohl žalobce brojit odvoláním (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Ans 7/2012-56).
9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobce nesplnil podmínku přípustnosti nečinnostní žaloby podle § 79 odst. 1 s. ř. předchozím a bezvýsledným vyčerpáním prostředků, které procesní předpis platný pro dané řízení stanoví k ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Žalobce se měl dle žalovaného ve smyslu § 16b odst. 3 informačního zákona obrátit na Úřad

pro ochranu osobních údajů s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu, což neučinil.

10. Žalobce v replice uvádí, že žalovaný ve vyjádření zaměňuje nečinnost povinného subjektu s nečinností nadřízeného orgánu, přičemž hypotézou § 16b odst. 3 informačního zákona je, že dojde k „nečinnosti nadřízeného orgánu“. Předmětem žaloby je však nečinnost povinného subjektu. V takovém případě se správní řád nepoužije (§ 20 odst. 4 in fine informačního zákona) a nelze podnět k uplatnění opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu vůbec podat. Dojde-li k nečinnosti povinného subjektu, pak je prostředkem ochrany proti nečinnosti stížnost podaná dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona, přičemž tuto stížnost žalobce podal. K podpoře svého tvrzení odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40. Žalobce upozorňuje na skutečnost, že žalovaný ve vyjádření nijak nerozporuje svou povinnost rozhodnout o žádosti žalobce ze dne 14. 3. 2024, ani tvrzení žalobce.

Posouzení žaloby soudem

11. Soud projednal žalobu podle § 79 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř.“), podle nějž ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, se může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek. V řízení o ochraně proti nečinnosti soud rozhoduje podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon (§ 81 odst. 1 s. ř. s.).
12. Městský soud předně uvádí, že žalobce zvolil správný žalobní typ. Dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40, bod 57 se jednotlivce stížností dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) zákona č. 106/1999 Sb. může domáhat vyřízení celého obsahu žádosti o informace. Bezvýsledným vyčerpáním prostředků ochrany proti nečinnosti budou splněny podmínky pro podání žaloby nečinnostní žaloby dle § 79 soudního řádu správního. Žalobce se v řízení před soudem může domáhat vydání rozhodnutí ve věci (obdobně jako v řízení před správním orgánem). Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí povinnému subjektu, aby o žádosti rozhodl.
13. Žalobce v žalobě uvádí, že žalovaný nerozhodl o jeho žádosti o informace podané dne 14. 3. 2024. Žalovaný ve svém vyjádření toto tvrzení nerozporuje, pouze namítá nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce k podání žaloby s ohledem na to, že žalobce dle žalovaného dosud nevyčerpal prostředky stanovené v § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na ochranu proti nečinnosti.
14. Žalobce dne 5. 4. 2024 podal stížnost ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) informačního zákona. Dle tohoto ustanovení „[s]tížnost na postup při vyřizování žádosti o informace (dále jen „stížnost“) může podat žadatel, kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d), § 14 odst. 6 nebo § 15 odst. 3 nebo po uplynutí lhůty pro vyřízení žádosti o informace stanovené v rozhodnutí podle odstavce 6 písm. b) nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti“.

Shodu s prvopisem potvrzuje Y.

15. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v rozsudku ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40, zabýval otázkou, zda rozhodnutí o stížnosti podle § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona je rozhodnutím dle § 65 odst. 1 s. ř. s., či nikoli. NSS v této věci dospěl k závěru, že „[p]otvrzení postupu povinného subjektu dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) téhož zákona není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace; žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinnostní žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s.“ NSS v tomto rozsudku uvedl, že „zákonodárce koncipoval institut stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace dle § 16a odst. 1 písm. b) a c) informačního zákona jako prostředek ochrany proti nečinnosti (srov. FUREK, A. § 16a [Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace]. In: FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 896).“ (Zvýraznění doplněno soudem.)
16. Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku k ochraně proti nečinnosti správního orgánu dále doplnil:

„Ochrana proti nečinnosti dle § 80 správního řádu se přitom použije u opatření proti nečinnosti dle informačního zákona subsidiárně (srov. § 20 odst. 4 informačního zákona). Obdobné judikатурní závěry se vytvořily i ve vztahu k odložení podnětu dle § 38 odst. 4 daňového řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Afs 72/2015 - 51). Odložení podnětu podle daňového řádu a nevyhovění žádosti podle správního řádu jsou fakticky (svými účinky a povahou) rovněž potvrzením postupu správního orgánu prvního stupně dle § 16a odst. 6 písm. a) informačního zákona ke stížnosti podané podle § 16a odst. 1 písm. b) a c) téhož zákona, přičemž se proti nim neuplatní žaloba proti rozhodnutí, ale soudní ochrana může být poskytnuta v rámci řízení o žalobě proti nečinnosti povinného subjektu.“
17. Ohledně možnosti domáhat se ochrany nečinnostní žalobou rozšířený senát NSS uzavřel:

„Jednotlivec se tak stížností dle § 16a odst. 1 písm. b) či c) informačního zákona může domáhat vyřízení celého obsahu žádosti o informace. Bezvýsledným vyčerpáním prostředků ochrany proti nečinnosti (nedojde k rozhodnutí ve věci samé – odmítnutí či odložení žádosti, případně její části, či poskytnutí informace – tedy vyřízení celého obsahu žádosti) budou splněny podmínky pro podání žaloby dle § 79 s. ř. s. Žalobce se v řízení před soudem může domáhat vydání rozhodnutí ve věci (obdobně jako v řízení před správním orgánem). Shledá-li soud žalobu důvodnou, nařídí povinnému subjektu, aby o žádosti rozhodl. Řízení před soudem bude probíhat v přednostním režimu dle § 56 odst. 3 s. ř. s. Vůči případnému negativnímu rozhodnutí o žádosti (rozhodnutí o odmítnutí žádosti) lze následně brojit odvoláním dle § 16 informačního zákona a následně i žalobou dle § 65 s. ř. s. Soud pak může v navazujícím řízení využít § 16 odst. 4 informačního zákona a přikázat informaci poskytnout (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 7 As 192/2017-35, ve věci procesního ping-pongu).“ (Zvýraznění doplněno soudem.)
18. Z výše uvedeného plyne, že stížnost podaná dle § 16a odst. 1 písm. b) informačního zákona představuje prostředek ochrany proti nečinnosti. Po jeho uplatnění se může žalobce proti stále trvající nečinnosti povinného subjektu domáhat soudní ochrany podáním nečinnostní žaloby. Nelze tedy přisvědčit námitce žalovaného, že žalobce nevyčerpal veškeré procesní prostředky ochrany.
19. Žalovanému nelze přisvědčit ani v tom, že byl žalobce povinen se nejprve obrátit na Úřad pro ochranu osobních údajů s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu

Shodu s prvopisem potvrzuje Y.

podle § 16b odst. 3 informačního zákona. § 16b odst. 3 informačního zákona upravuje postup v případě nečinnosti nadřízeného orgánu. V projednávaném případě však žalobce namítá nečinnost povinného subjektu.

20. Žalobce tedy bezúspěšně vyčerpal prostředky k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, neboť dne 5. 4. 2024 podal stížnost ve smyslu § 16a odst. 1 písm. b) informačního zákona (obdobně viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 3. 2024, č. j. 14 A 164/2023).
21. Podle § 14 odst. 5 písm. d) a § 15 odst. 1 informačního zákona je povinný subjekt povinen o žádosti o poskytnutí informace rozhodnout (tedy informaci poskytnout nebo její poskytnutí odmítnout) ve lhůtě nejpozději do 15 dnů ode dne přijetí žádosti. Tato lhůta marně uplynula dne 29. 3. 2024.
22. Nelze přisvědčit ani postupu žalovaného, který žalobci po podání žádosti sdělil, že žádost nelze posoudit v režimu informačního zákona, a že si má žalobce požádat o nahlížení do spisu.
23. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 13. 6. 2024, č. j. 9 As 64/2024-41, uvedl, že:
„Dle § 2 odst. 3 informačního zákona a na něj navazující judikatury platí, že informační zákon se nevztahuje na poskytování informací, jejichž poskytování je upraveno zvláštním zákonem (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 As 38/2007-78), přičemž § 38 správního řádu je speciálním ustanovením ve vztahu k informačnímu zákonu jak pro nahlížení do spisu účastníky řízení a jejich zástupci (§ 38 odst. 1 správního řádu), tak pro nahlížení do spisu jakoukoliv jinou osobou (§ 38 odst. 2 správního řádu). V takovém případě je žádostí dle informačního zákona pouze taková žádost, ve které žadatel požaduje poskytnutí konkrétní informace ze spisu, nikoliv kompletní správní spis či jeho podstatnou část (srov. rozsudky NSS ze dne 11. 8. 2009, č. j. 1 As 51/2009-106, ze dne 12. 4. 2018, č. j. 7 As 124/2017-21, nebo ze dne 28. 11. 2018, č. j. 10 As 118/2018-53, č. 3849/2019 Sb. NSS). Dle rozsudku NSS ze dne 24. 1. 2023, č. j. 1 As 204/2022-30, platí, že žadatel o informace nemůže prostřednictvím žádosti dle informačního zákona obcházet úpravu nahlížení do správního spisu dle správního řádu a užití postupu dle informačního zákona na informace obsažené ve správním spise je možné, jen pokud stěžovatel požadovanou informaci specifikuje dostatečně určitě, tedy „prostřednictvím vymezení obsahu informace (jinak řečeno, co konkrétně ze správního spisu žádá).““ (Zvýraznění doplněno soudem.)
24. Žalobce v žádosti ze dne 14. 3. 2024 požádal o zaslání meritorního rozhodnutí vydaného v řízení S-MHMP 1721379/2020, popřípadě o zaslání všech rozhodnutí, která byla v tomto řízení vydána. Žalobce dle soudu přesně specifikoval dokument, který ze správního spisu žádá. Rozhodnutí ve věci samé nepředstavuje podstatnou část spisu (žalovaný toto ostatně ani netvrdí). Žalovaný tedy pochybil, pokud žádost neposoudil dle informačního zákona a do 15 dnů ode dne jejího přijetí podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona neposkytnul informaci v souladu se žádostí, ani nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 15 odst. 1 informačního zákona.
25. Městský soud z těchto důvodů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve věci uvedené ve výroku, k čemuž mu stanovil lhůtu 15 dnů. Jde o nejdelší možnou lhůtu pro vyřízení žádosti žalobce o informace.
26. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč a z odměny advokáta za tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika) po 3100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a), d), g), § 7 bodu 5, § 9 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje Y.

4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), včetně náhrady hotových výdajů (3 x 300 Kč) podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Právní zástupce žalobce nepožadoval náhradu DPH ani nedoložil, že je jejím plátcem. Celkem tedy žalobci náleží 12 200 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 16. srpna 2024

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Y.